

Predstavnicima vlasti ne znači puno ono na što su se obavezeli, pa ne samo što ne vode polemiku o prelasku sa fosilnih goriva na druge vidove energije, posljedicama iste, ili ostanku bez posla 10. 000 ljudi, već najavljuje izgradnju novih blokova, u Gacku, Ugljeviku, Kaknju, Tuzli. I sve to dok EU razmatra neku vrstu takse za emisije ugljen-dioksida na Zapadnom Balkanu, što će, ako bude uvedeno, biti veliki udar na cijenu električne energije. A o gubicima koji se mjere u milijardama KM zbog višegodišnjeg zastoja u reformi energetske sektora i izmjeni određenih zakonskih propisa suviše je i govoriti. Zašto je situacija takva kakva jeste pojasnio nam je Ognjen Marković, stručnjak za energetiku i član RESET-a:

Ugalj je, kako ističe, tradicionalno gorivo za proizvodnju električne energije u BiH. Takođe, bio je osnova razvoja elektroenergetskog sektora i industrijalizacije, dok je danas, u zemlji sa slabom razvijenom industrijom, jedan od sektora koji, sa termoelektranama i pratećim uslužnim djelatnostima, zapošljava veliki broj radnika. Pored toga, ugalj je energent kojeg u BiH ima u velikim zalihama i osigurava jednu vrstu energetske nezavisnosti, a zatvaranje rudnika i prekid proizvodnje električne energije iz njega predstavlja ozbiljan ekonomski, socijalni i politički problem.

„Rudnici su važan faktor ekonomskih procesa u regionima u kojima se eksploatiše ugalj. Zbog ovih razloga ne iznenađuje da se pokušava nastaviti eksploatacija uglja i proizvodnja električne energije kroz izgradnju novih, savremenijih i efikasnijih jedinica. Međutim, u kontekstu evropske energetske politike i politike drugih razvijenih zemalja ovaj pristup, gledajući srednjoročno i dugoročno nije ispravan. Naime, zbog uvođenja “taksi” na emisije ugljen dioksida, pa čak i ako se to desi potupno, proizvodnja električne energije iz uglja će postati neisplativa, što će srednjoročno i dugoročno predstavljati ozbiljan ekonomski problem“, pojašnjava Marković i predlaže šta bi naša zemlja trebala uraditi umjesto ulaganja u ugalj. Po njemu ključno je pet koraka.

Prvi je okrenuti projekte tranzicije regiona sa eksploatacijom uglja i proizvodnje električne energije iz njega tako što će: Planirati prestanak proizvodnje električne energije iz uglja u narednih dvadeset do 30 godina; Uključiti u realizaciju projekta tranzicije regiona sa eksploatacijom uglja sve sudionike, počev od rudničkih sindikata i sindikata termoelektrana, preko lokalnih i društvenih zajednica; Planirati nove projekte na pogodnim područjima kako bi bili zamjena za one koji će prestati sa radom; Izvršiti prekvalifikaciju radne snage kako bi se angažovala na novim projektima; Prilagoditi sistem obrazovanja novim ekonomskim procesima; Osigurati potrebna sredstva za realizaciju projekta tranzicije kroz saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama, domaćim izvorima i korištenjem fonda za trgovinu emisijama.

Rudnici i termoelektrane u BiH biće zatvoreni najkasnije do 2050. godine ali država i dalje ulaže u ugalj

Drugi je postepeno uspostaviti mehanizam trgovine emisijama ugljen dioksida, za šta treba donijeti nove zakone i/ili izmijeniti postojeće.

Treći, sistemski i radikalno primijeniti mjere energetske efikasnosti, dok pod četvrtim Marković navodi građenje objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora (solar, vjetar, biomasa, voda) ali ne samo objekte veće snage nego i objekte koji će biti građeni po principu “građanske energije” gdje će građani i poslovni subjekti ulagati u izgradnju elektrana kroz tzv. kupce-proizvođače (prosumere) i energetske zajednice.

I kao posljednji peti korak naš sagovornik navodi uspostavljanje organizovanog tržišta električnom energijom i gasom u BiH i i biti dio regionalnog organizovanog tržišta.

Izvor: 6yka.com